

SADRŽAJ

DRUGOGA POLUGODIŠTA „HRVATSKE REVIE“ 1943.

ESEJI I RAZLIČNI ČLANCI

- BACH IVAN dr., Gjuro Szabo, 375. Arhitekt Josef Pospíšil, 592.
BARAC ANTUN, Sloboda šutnje, 549.
BAUER ERNEST dr., Hans Friedrich Blunck, 437.
BUEROV A. R., Julije Benešić, 654.
BUJAS GASPAR fra., Uspjesi u sabiranju pjesama, S. Š. Kranjčevića, 604.
DABINOVIC ANTUN, Mladen Šubić i Venecija, 573.
DOBROVIĆ ANTUN, Početci hrvatske umjetničke glasbe, 649.
ESIH IVAN dr., Marko Perojević, 670.
FOTEZ MARKO dr., Kazalištna umjetnost u Dalmaciji 18. stoljeća, 546.
GASPAROVIĆ ZLATKO, Pojmovi i stavovi Carla Schmitta, 641.
HALER ALBERT dr., Antun Kaznačić, 365.
KARLIC NIKOLA dr., In memoriam magistri, 378.
KUSAN LADISLAV, Vilko Šeferov, 371., Ivan Međtović, 421., Jozef Turkalj, 494., Ivo Lozica, 541.
MARAHOVIĆ LJUBOMIR, Današnja hrvatska književnost, 426.
NEVISTIĆ FRANJO dr., Vjera i filozofija, 405.
NIZETEO ANTUN, Eugenio D'Ors ili poezija inteligencije, 442.
NOVAK GRGA dr., Zadar, 529.
PATAKI STJEPAN dr., Eduard Spranger — tumač i branitelj duha, 517.
SMERDEL TON dr., Kraljević Hamlet i vitez Don Quijote, 666.
STROHAL DRAGUTIN, Uspomene na Milutina Nehajeva, 498.
SUBOTIC NEDJELJKO, Slom jedne dinastije, 481.
TOMIC JOSIP dr., Alphonse Daudet, 558.
ZUNIC ISMET, Odgojna romantika kod hrvatskih Muslimana, 381.

NOVELE I PJESENICKA PROZA

- BALENTOVICIVO, Moj mrtvi drug, 411., Krvava crkva, 584.
BARINIĆ IVAN, Posljednje poglavlje, 504.
JUSIĆ-SEUNIK ZDENKA, Zov, 615.
KESTERČANEK NADA, Zaljubljena sam u princa Karnevala, 385., Most nad riekom, 660.,
Tragovi, 661.

(4)
t. 2
KORNER JERONIM, Djevojčica s lijanom, 492.
LADIKA IVO, Umjetnici i bohemi, 446., Kiša i jesen, 673.
NIZETEO ANTUN, Oproštaj, 358.
PAVESIĆ FRANJO, Starica, 531.
REMETA ZVONIMIR, Pijanac, 472.
ŠVEL MARA, Đenka, 643.
TRIPLAT IVAN, Hiljadarka, 663.
VRANA JOSIP, Marina nedjelja, 431.

PJESME

BENEŠIĆ JULIJE, Iz kanconijera »Fille« (Dragulji, Čielo, U grobu, Bez izlaza, Danas, Sreća, Ekvinočij, Strah), 354—357.
BONIFACIĆ ANTUN, Čuk, 430.
DELORKO OLINKO, Dvie pjesme (O travo, Mart), 491.
JAKŠIĆ ANTE, Samotno stablo, 430.
JURČIĆ VLADIMIR, Uzkrnsna zvona, 659.
KLARIĆ BRANKO, Dalmaciji, 545.
KOS VINKO, Dvie pjesme (Pjesma o smrti, Mahovina), 444.
KRKLEC GUSTAV, Dva soneta (Težke noći, Gluhi krug), 471., Tri soneta (Kukavica, Budine, Otok), 582.
NIKOLIĆ MIHOVIL, Dvie pjesme (Nepoznata, U vlaku), 410.
NIKOLIĆ VINKO, Dvie pjesme (Na žalima mojega mora, Oslobođeni žali), 614.
SOP NIKOLA, Pet pjesama (Tiha želja, Viest, Teklić, Elegija o staroj svjetiljci, Da li će), 641.—642.
TRŠIĆ-PAVIĆIĆ ANTE, Dvie pjesme (Sirena bez kraja, Preludij smrti), 350.
ZDUNIĆ DRAGUTIN, Martin Šrbeć, 557.

FEUILLETON

BACH IVAN dr., Rad Hrvatskog državnog muzeja u Banjoj Luci, 399., Zbornik Samobor, 625., Varaždinski muzej, 682.
BARAC ANTUN, Iz hrvatske književnosti u Slavoniji prije preporoda, 393.
BJELOVUČIĆ N. Z. dr., Ivan Collona — dubrovački umjetnik — klesar, 570.
BOŠNJAK MLAĐEN, Zbornik hrvatskih sveučilištaraca, 456., Zbornik »Naša domovina«, 512. — »Obnovljena Horvatija«, 683.
BUČAR FRANJO dr., Dilektantske kazalištne predstave prije pola stoljeća, 400., Smrt nestora bugarskih književnika Todora Vlajkova, 458.
BUEROV A. R., Deanovi mali ljudi, 393., Roman de omnibus et quibusdam aliis..., 354. Poezija Branka Klarića; 566., Poezija zlih znamenja, 622.
DJAMIĆ ANTUN, Razgovor ugodni, 569.
GAŠPAROVIĆ STANKO, Putopisi i eseji, 395., Pjesnička proza Sida Košutić, 453., Rafaelov život u romanu, 571.
GAŠPAROVIĆ ZLATKO, Svjetlo i tmina: lik slikara Petra Bruegela u romanu, 627.

GJURIĆ DRAGUTIN, Vječni Starčević, 620.
KATALENIĆ ZVONIMIR, Pjesme Stjepana Jakševca, 623.
LIVADIĆ BRANIMIR dr., Kazalište, 388., 450., 508., 620., 675., Kranjčević i Kršnjavi, 681.
MARAHOVIĆ LJUBOMIR, Tuga zemlje, 391., Jakša Čedomil, 567.
MILKOVIĆ ZLATKO, Hrvatske novele na njemačkom jeziku, 397.
PEJNOVIĆ GRGO, Inteligencija i njezino mjerjenje, 396.
PETTAN HUBERT dr., Opera, 390., 452., 510., 564., 676., Glasbena izdanja za mladež, 459.
SAKAČ BALEN MIRA, Socialna misao, 678.
ŽIĆ NIKOLA, Slovница slovačkog jezika, 402.

SLIKE

BAKIĆ VOJKO, Studija glave, 652—653.
BECIĆ VLADIMIR, Mrtva priroda, 580—581.
CRNOBORI JOSIP, Šuma, 596—597.
JEAN-IVANOVIĆ Bacač strielica, 660—661.
KRSINIC FRANO, Prelja, 636—637.
LIKAN GUSTAV, Kod glasovira, 604—605.
LOZICA IVO, Seljanka, 524—525., Torzo, 532—533., Razmišljanje, 540—541., Veslač, 548—549.
MESTROVIĆ IVAN, Žena s gitarom, 408—409., Bogorodica, 412—413., Ženski torzo, 416—417.,
Sveti Jeronim, 420—421., Na odmoru, 424—425., Studija za Joba, 428—429., Indijanac
432—433., Konsola, 436—437.
PENIĆ DUJAM, Djekočki törzo, 644—645.
STUPICA GABRIEL, Autoportret, 588—589.
SEFEROV VILKO, Seljakinja iz Gračana, 356—357., Portret, 364—365., Berba, 372—373., Motiv
s Korčule, 480—381.
TURKALJ JOZA, Sijačica, 468—469., Češljanje, 476—477., Ukrasna figura, 484—485., Odmor,
492—493.

CRTEŽI u 7. broju od Vilka Šeferova, u 8 broju od Frana Kršinića i Omara Mujadžića, u 9.
broju od Antuna Mujdžića, u 10. broju od Ive Lozice, u 11. broju od Vanje Radauša, a u
12. broju od Gustava Likana i Vanje Radauša.

SADRŽAJ

PRVOG POLUGODIŠTA „HRVATSKE REVIJE“ 1944.

ESEJI I RAZLIČNI ČLANCI:

- ARANZA JOSIP Dr., Božić Božičević, 34.
BALEN MIRA, Pojava rata i mira s dinamičkog pogleda, 92.
BARAC ANTUN, Čežnja za daljinama, 191., Stvaralac o stvaraocima, 314.
BENIĆ KREŠIMIR, Značenje glasbenog ilirizma, 266.
BRANZEU NICOLAE, Rumunjska glasba, 147.
CONSTANTINESCU POMPILIU, Problemi i ideje rumunjske kritike, 134.
ČUBELIĆ TVRDKO, Problematika hrvatskog narodnog pjesništva, 211., Doživljaj ljepote, 318.
DABINOVIC ANTUN, Marija Terezija i pragmatična sankcija, 233.
F. C., Jedan od čuvara staroga Zagreba, 271.
FRUNZETTI JON, Rumunjska likovna umjetnost, 124.
GAŠPAROVIĆ STANKO, Feljtoni Rikarda Jorgovanića, 214.
HALER ALBERT, Ljepota i dobrota, 57.
IVANČIĆ L., Rađanje i umiranje hrvatskoga novinstva u Istri, 25.
KOSTOVIĆ JAKOV, Paul Claudel, 99.
KUS NIKOLAJEV MIRKO Dr., Utjecaj Islamske kulture, 335.
KUŠAN VLADISLAV, Moderni kolorizam i hrvatski koloristi, 80.
MAKANEĆ JULIJE Dr., Povodom rumunjskog broja »Hrvatske Revije«, 113.
MARAKOVIĆ LJUBOMIR, Nevidljivi vidici, 39., Pjesništvo Nikole Šopa, 252.
NEVISTIĆ FRANJO Dr., Od Platona do Hegela, 177.
PATAKI STJEPAN Dr., Huizinga o čovjeku i kulturi sadašnjice, 289.
PHILIPPIDE AL., Rumunjska književna predaja, 114.
SADOVEANU MARIN ION, Razvoj rumunjskog kazališta, 164.
SCHNEIDER ARTUR Dr., A. Medulić u jednom baroknom »Trionfu«, 307.
SMERDEL TON Dr., P. Verlaine, 331.
ŽIĆ NIKOLA, Istra, 1.

NOVELE I PJESNIČKA PROZA

- BARINIĆ IVAN, Zov daljine, 299.
BRATESCU-VOINESTI IOAN, Crvić, 142.
BUDAK MILE, Plotovi, 70.
CARAGIALE LUKA JON, Gostionica kod Manžoale, 118.
DELORKO OLINKO, Nekadanji susjedi, 204.
KESTERČANEK NADA, Ja i Neznanac, 258.
KORNER JERONIM, Mačka, 221.

LADIKA IVO, U znaku Zodiaka, 329.
 NIKOLIĆ MIHOVIL, Isukrst, 91.
 NIZETEO ANTUN, Sunce siromašnih, 47.
 PAPILIAN VICTOR, Ljubomora?, 154.
 REMETA ZVONIMIR, Tako je nastao glas, 184.
 SADOVEANU M., Vojvodina kobila, 129.
 SOP NIKOLA, Pismo roditeljima otetog Ašla, 249.
 ŠUTEJ DRAGICA, Između jučer i danas, 260.
 VALIĆ TONE, Dvi brižne sestre, 12.

PJESME

ALFIREVIĆ FRANO, Brojevi, 183.
 KORNER JERONIM, Jesen u vinogradu, 45.
 ARGHEZI TUDOR, Delorko Olinko, Tajanstveni susret, 140.
 BACOVIA CONSTANTIN, Kušan Vladislav, Stari park, 169.
 BLAGA LUCIAN, Kovačić Vladimir, Na velikom prielazu, 168.
 CLAUDEL PAUL, Kostović Jakov, Memento za subotu uvečer, 97.
 CRAINIC NICHIFOR, Smerdel Ton, Isus u zrełom žitu, 153.
 DUJMOVIĆ SMILJA, Izgubljena kuća, 46.
 EMINESCU MIHAI, Smerdel Ton, Majko! 117.
 GOGA OCTAVIAN, Bonifačić Antun, Na guslarovu grobu, 128.
 KLARIĆ BRANKO, Pjesma s putovanja, 202., Molitva Velike Večeri, 326.
 KOŠ VINKO, Dvie pjesme, 298.
 KRKLEC GUSTAV, Tri soneta (Poremećeni koraci, Bog na putu, Pjesma o ruži), 10—11., Tri pjesme (Čaša, Dim, Pismo), 247—248.
 NIZETEO ANTUN, Dvie pjesme (Gualdaquivir, Oproštaj), 69.
 MATIJAŠEVIĆ MARIJAN, Četiri pjesme (Djevojka i ruže, Popodne je bilo, Putovanje, Pred-proletna noć), 89—90.
 PAVELIĆ RIKARD, Dom tišine i mira, 220.
 QIEN KRUNO, Marulova uvala, 257.

FEUILLETON

BACH IVAN Dr., Novi prilozi hrvatskoj poviesti, 284., Živa starina, Velika župa Modruš, 288.
 BARINIĆ ANDRIJA, Smrt u Dürera i Holbeina, 112., 231.
 BOSNJAK MLAĐEN, Zbornik »Naša domovina«, 226.
 BUEROV A. R., Novije zbirke pjesama, 52., Lirika Otona Šolca, 224., Veliki čas, 225., Nedovršene vizije Ivana Piškorca, 277.
 CRAINIC NICHIFOR, Povodom hrvatskog broja »Gandireac«, 170.
 ĆUBELIĆ TVRDKO, Stvarnost seljačkog života i kazalište, 55., Die Balladen der »Unbekannten«, 344.
 DOBRONIĆ ANTUN, Blagoje Bersa, 109.
 EV. H., Transilvanija u rumunjskom pjesničtvu, 174.
 GAŠPAROVIĆ ZLATKO Dr., Dioba vlasti, 282.
 GJURIĆ DRAGUTIN, Bosna i Hercegovina kao središnje Hrvatske zemlje, 280.
 J. V., Henrik Pontoppidan, 111.
 LIVADIĆ B., Kazalište, 60., 108., 223., 275., 340

- N. F., Knjiga o Napoleonovu sinu, 230., Ruski martirolog, 344.
 NIZETEO ANTUN, Smrt Jeana Giraudouxa, 279.
 PETTAN HUBERT Dr., Hrvatska umjetnička glasba, 110., Opera 341.
 SOKOLIĆ MATO, Novo lice Rumunjske, 175.
 ST. VL., Pregled rumunjske književnosti u posljednje dve godine, 172.
 VET, Četvrta knjiga Vinka Nikolića, 276.
 ŽUNIĆ I., Uzdaničini kalendari — Ogledalo književnog Sarajeva, 228.
 — — — Rumunjska revija »Gandirea« posvećena hrvatskoj kulturi, 170.
 — — — Rumunjski broj »Hrvatske Revije«, 171.
 — — — Osvrt na kazalištne priredbe u Rumunjskoj, 171.
 — — — Uz članak o Blagoju Bersi, 279.

S L I K E

- ANDRESCU ION, Ulica Barbizon, 134—135.
 BABIĆ LJUBO, Orebić, 64—65.
 BULIĆ BRUNO, Djevojčica, 32—33.
 DUJŠIN CATA, Portret, 184—185., Cvieće, 192—193., Iz okolice Zagreba, 200—201., Mrtva priroda, 208—209.
 FIALETTI ODOARDA, Portret Daniela Nysa, 309.
 FILAKOVAC VLADIMIR, Djevojčica, 72—73.
 GRIGORESCU U., Seljačka kola, 120—121., Povratak, 124—125.
 JURKIĆ GABRIEL, Pogled s Alifakovca (Sarajevo), 248—249., Oranje, 264—265.
 LUCHIAN ST., Cvieće, 136—137., Autoportret, 144—145.
 MEDULIĆ ANDRIJA, Autoportret, 311.—312.
 MIREA G. D., Bacante, 116—117.
 MISE JEROLIM, Rogački pejzaš, 16—17.
 MUJADŽIĆ OMER, Venera, 24—25.
 NASLOVNI LIST, »La pittura Trionfante«, 307.—308.
 PLANČIĆ JURAJ, Sardelice, 80—81.
 SIRATO FR., Seljakinje, 152—153.
 SEFEROV VILKO, Sjećanje, 8—9.
 SOHAJ SLAVKO, Stara Gospoda, 88—89.
 TONITZA N. N., Portret, 160—161.

Crteži u 2. i 4. broju od Anke Krizmanić, u 5. broju od Hamida Dizdara, a u 6. broju od Zdenke Sertić.

HRVATSKA REVIIJA

GODINA XVIII

BROJ 1-2

MCMXLV

SADRŽAJ

	Strana
FILIP LUKAS: Kultura na udaru rata	1
ANTE TRESIĆ-PAVIČIĆ: Udžba	6
ANTE DEAN: Žižak	7
OLINKO DELORKO: Šećući	15
ALBERT HALER: Fiziologija kritike	17
BOŽO LOVRić: Ante Dukić	21
STANKO GAŠPAROVIĆ: Tri pjesme	23
VINKO ANTOLIĆ: Fragmenti njezinih sanja	27
A. R. BUEROV: Početak Budakove ličke epopeje	38
ANTUN KRESPI: Lirika krajnjeg iztoka	41
MARKO FOTEZ: Priča iz Pompeja	43
Dr. JAKOV KOSTOVIĆ: Francois Mauriac	46
IVO LADIKA: Tobožnja mističnost	57

FEUILLETON

B. LIVADIĆ: Kazalište	59
TVRDKO ČUBELIĆ: Uz recitaciono veče Marije Borske	61
LJ. MARAKOVIĆ: Osunčani otoci	62
A. R. BUEROV: Veteranski stihovi Zvonka Milkovića	62
VEL.: Marionetske igre u Japanu	65

SLIKE

DUJAM PENIĆ, Odmaranje	8—9
DUJAM PENIĆ, Magdalena	16—17
DUJAM PENIĆ, Torzo	24—25
DUJAM PENIĆ, Nevinst	32—33

CRTEŽI

MLAĐEN VEŽA	14
FEDOR VAIĆ	20
GUSTAV LIKAN	24
MILIVOJ UZELAC	26
FEDOR VAIĆ	45
FEDOR VAIĆ	58

IZPRAVI! U dvobroju 11—12 za studeni—prosinac 1944. podkrala se pogreška u navodu sadržaja. Crtež na strani 609 nije od Ljube Babića, nego od Vilka Šeferova.

PROMJENA U UREDNIČTVU »HRV. REVIIJE«

Od 3. broja dalje zamjenit će u uredničtvu »Hrv. Revije« Olinka Delorka, koji je preuzeo uredničtvu »Suvremene Knjižnice Matice Hrvatske«, Tias Mortidijja (Medveščak 94). Rukopisi se predaju ili izravno urednicima ili Matici Hrvatskoj (Matičina ul. 2; brzoglas broj 33-82).

Vlastnik i izdavač Matica Hrvatska, Zagreb, Matična ulica 2. Urednici dr. Branimir Livadić, Zagreb, Haulikova ulica 4, II., brzoglas 23-736, i prof. Olinko Delorko, Vramčeva ul. 15, II. k. — Tisak Matičin tiskarsko-nakladni zavod, Zagreb, Trg III, br. 2. — Cene za predplatu: za četvrtotromjesečje godišta 1944. Kn 750.—, za članove Matice Hrvatske i za dake Kn 660.—. Uprava: Zagreb, Matična ulica 2, brzoglas 33-82. — Uredničtvu ne vraća rukopisa.